

EUROOPAN KOMISSIION VASTAUKSET

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ERITYISKERTOMUKSEEN

Sähkön sisämarkkinoiden yhdentyminen

Monimutkainen oikeudellinen rakenne, viivästykset, hallinnon heikkoudet ja keskeneräinen markkina- ja valvonta haittaavat kunnianhimoisen tavoitteen täysimääräistä saavuttamista

Sisältö

I. KOMISSION VASTAUKSET LYHYESTI	2
II. KOMISSION VASTAUKSET TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN KESKEISIIN HUOMAUTUKSIIN.....	3
1. EU:n sähkömarkkinoiden yhdentymistä koskeva sääntelykehys.....	3
2. Sääntelykehysten täytäntöönpano	5
3. ACERin suorittama REMIT-asetuksen täytäntöönpano.....	6
III. KOMISSION VASTAUKSET TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN SUOSITUKSIIN.....	7
Suositus 1 – Järkeistetään sääntelykehysten täytäntöönpanoa	7
Suositus 2 – Tehostetaan verkkoja koskevien suuntaviivojen seurantakehystä.....	8
Suositus 3 – Tehostetaan ACERin tukumarkkinoiden eheyteen kohdistamaa valvontaa	8
Suositus 4 – Nopeutetaan REMIT-maksujen käyttöä ACERin toteuttaman markkinavalvonnan puutteiden korjaamiseen.....	8
Suositus 5 – Parannetaan ACERin hallintoa.....	9
Suositus 6 – Parannetaan ACERin avoimuutta ja tilivelvollisuutta.....	9
Suositus 7 – Arvioidaan, olisiko seuraamusten yhdenmukaista soveltamista varten määritettävä puitteet.....	9

Tässä asiakirjassa esitetään Euroopan komission vastaukset Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen huomautuksiin [varainhoitoasetuksen](#) 259 artiklan mukaisesti, ja se julkaistaan yhdessä erityiskertomuksen kanssa.

I. KOMISSIION VASTAUKSET LYHYESTI

Euroopan unionin viime vuosikymmenen aikana toteuttamat merkittävät toimet Euroopan sähkömarkkinoiden yhdentymisen lisäämiseksi ja rajat ylittävän kaupan edistämiseksi ovat tuottaneet merkittäviä etuja EU:n kansalaisille ja kuluttajille. Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER) arvioi hyötyjen olevan noin 34 miljardia euroa vuodessa sen ansiosta, että nämä toimet mahdollistavat jäsenvaltioiden välisen rajat ylittävän kaupan ja parantavat toimitusvarmuutta laajemmalla maantieteellisellä alueella¹. Vaikka nykyinen energiakriisi on osoittanut, että sähkömarkkinoiden rakenteessa on heikkouksia, se on kuitenkin myös tehnyt selväksi sen, että yhdentyneiden markkinoiden ansiosta tietyillä alueilla on välttytty sähkönsäilyttämiseltä tai sähkökatkoksilta, koska yhdentyneet markkinat ovat mahdollistaneet laajalla maantieteellisellä alueella tuotetun sähkön virtaamisen sinne, missä sitä tarvitaan.

Markkinoiden yhteenkytkeminen² – mikä tarkoittaa, että sähköllä ja sen siirtämiseen tarkoitettujen rajayhdysjohtojen kapasiteetilla voidaan helposti käydä kauppaa EU:n yhteisellä kauppapaikalla – on parantunut entisestään sekä vuorokausimarkkinoilla että päivänsisäisillä markkinoilla. Komissio katsoo, että vuodesta 2022 alkaen vuorokausimarkkinoiden yhteenkytkeminen on toteutettu onnistuneesti kaikilla EU:n jäsenvaltioiden välisillä rajoilla. Tämä on ollut mahdollista varsinkin verkkosäätöjen ja verkkoja koskevien suuntaviivojen ansiosta. Ne ovat sähköasetuksen (EY) N:o 714/2009 (nykyinen asetus (EU) 2019/943) valtuuksien nojalla annettuja komission asetuksia, jotka on laadittu tiiviissä yhteistyössä sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston (Sähkö-ENTSO) ja ACERin kanssa. Tämä tiivis yhteistyö on ratkaisevan tärkeää paitsi alan asiantuntemuksen tarpeellisen hyödyntämisen vuoksi myös keskeisten sidosryhmien näitä sääntöjä koskevan omavastuullisuuden saavuttamiseksi, koska se helpottaa sääntöjen täytäntöönpanoa. Samoista syistä Sähkö-ENTSO, jäsenvaltioiden energiasta vastaavat sääntelyviranomaiset ja ACER osallistuvat kaikki täydentävien sitovien ja yksityiskohtaisten sääntöjen laatimiseen tiettyjen sähköalan suuntaviivojen mukaisesti.

Eurooppa-neuvoston asettamaa tavoitetta saattaa energian sisämarkkinoiden yhdentymisen päätökseen vuoteen 2014 mennessä³ ei ole vielä täysin saavutettu. Tästä kaikkien EU:n jäsenmaiden valtioiden ja hallitusten päämiesten poliittisesta sopimuksesta huolimatta kansalliset olosuhteet ja edut poikkeavat toisistaan. Siksi on välttämätöntä tehdä kompromisseja, kun pyritään sopimaan EU:n sääntelykehystä koskevista parannuksista. Esimerkiksi uudelleenlaaditusta sähköasetuksesta (EU) 2019/943 päästiin sopuun vain antamalla jäsenvaltioille enemmän aikaa mukauttaa markkinoidensa rakenne (tarjousalueet) fyysisiin realiteetteihin (käytettävissä oleva verkkokapasiteetti).

Tähän mennessä saavutetusta merkittävästä edistyksestä⁴ huolimatta Euroopan sähkömarkkinoiden yhdentäminen on näin ollen vielä kesken. Tämä johtuu myös siitä, että uudet haasteet, kuten nykyinen energiakriisi, vaativat uusia vastauksia. Toimet sähkömarkkinoiden markkinarakenteen toiminnan optimoimiseksi eivät saisi hidastaa toimia nykyisen kehityksen täytäntöönpanemiseksi. Tähän sisältyvät kuluttajien oikeuksien parantaminen ja pyrkiminen kohti tavoitetta, jonka mukaan vuonna 2025 vähintään 70 prosenttia rajayhdysjohtokapasiteetista on käytettävissä kauppaa varten, markkinoiden jäsentäminen siten, että ne antavat oikeat signaalit sinne, missä investointeja

¹ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen tiivistelmä ja huomautusten 38 kohta.

² Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen huomautusten 34, 35, 37 ja 42 kohta.

³ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen tarkastuksen laajuuteen ja tarkastustapaan liittyvä 23 kohta ja huomautusten 33 ja 37 kohta.

⁴ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen tarkastuksen laajuuteen ja tarkastustapaan liittyvä 27 kohta ja huomautusten 40 ja 97 kohta.

tarvitaan, sekä vääristymien ja markkinoiden toimintapuutteiden tunnistaminen ja poistaminen. Tämä käy selvästi ilmi 18. lokakuuta 2022 hyväksytystä energiaunionin tilaa vuonna 2022 koskevasta kertomuksesta.

II. KOMISSIION VASTAUKSET TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN KESKEISIIN HUOMAUTUKSIIN

1. EU:n sähkömarkkinoiden yhdentymistä koskeva sääntelykehys

Euroopan sähkömarkkinoita säännellään EU:n tasolla kattavalla EU:n lainsäädännöllä, jota on kehitetty asteittain yli 20 vuoden ajan. Tärkeä askel oli asetus (EY) N:o 714/2009, jossa säädettiin verkkosäännöistä ja verkkoja koskevista suuntaviivoista, jotka ovat siirtoverkonhaltijoiden ja ACERin kanssa yhteistyössä laadittavia komission asetuksia. Näissä sähköverkkoa koskevissa säännöissä ja suuntaviivoissa vahvistetaan sitovat tekniset säännöt, joita tarvitaan sähkön rajat ylittävien virtojen ja sähkökaupan helpottamiseksi ja joilla täydennetään ja vahvistetaan eurooppalaisia sähköverkkoja ja -markkinoita koskevia sääntöjä.

Komissio uskoo, että valittu lainsäädännöllinen lähestymistapa on auttanut parantamaan EU:n sähkömarkkinoiden toimintaa ja edistämään markkinoiden yhdentymistä. Tilintarkastustuomioistuimen päätelmät perustuvat indikaattoreihin, kuten tarjousalueiden välisten hintojen lähentymiseen tai rajat ylittävän kaupan määrään. Komissio katsoo, että hintojen lähentyminen ei ole tavoite itsessään, koska se edellyttäisi liiallisia investointeja verkkoinfrastruktuuriin⁵.

Tuorein EU:n lainsäädännön tarkistus tehtiin vuosina 2016–2019. Sen seurauksena muun muassa hyväksyttiin uudelleenlaadittu sähködirektiivi (EU) 2019/944, uudelleenlaadittu sähköasetus (EU) 2019/943 ja uudelleenlaadittu ACER-asetus (EU) 2019/942. Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa käytyjen toimielinten välisten neuvottelujen myötä näillä uudelleenlaadituilla säännöksillä saatettiin verkkosääntöjen ja verkkosuuntaviivojen (komission asetusten) keskeiset säännökset osaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksymää EU:n johdettua oikeutta. Tämä käsitti esimerkiksi keskeiset säännöt, jotka koskevat rajayhdysjohtokapasiteetin asettamista saataville kauppaa varten. Komissio keskittyy tässä vastauksessaan neljään sähköalan suuntaviivasäädökseen⁶, mikä kuvastaa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa tehtyä EU:n sääntöjen rajausta.

Komissio korostaa kuitenkin, että EU:n sääntöjen täytäntöönpanoa on tarkasteltava kokonaisuutena – ei ainoastaan näiden neljän sähköalan suuntaviivojen osalta. Esimerkiksi puhtaan energian säädöspaketista käydyissä toimielinten välisissä neuvotteluissa lainsäätäjät päättivät sisällyttää sähköasetukseen (EU) 2019/943 keskeiset säännöt, joilla on merkitystä tarjousalueen konfiguraation

⁵ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen tiivistelmän EU:n sääntelykehystä koskevien havaintojen 2 kohta, huomautusten 51 kohta ja suositus 1.

⁶ Komission asetus (EU) 2015/1222 kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta, komission asetus (EU) 2017/1719 pitkän aikavälin kapasiteetin jakamista koskevista suuntaviivoista, komission asetus (EU) 2017/2195 sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista ja komission asetus (EU) 2017/1485 sähkön siirtoverkon käyttöä koskevista suuntaviivoista.

uudelleentarkastelun kannalta⁷. Tämän seurauksena tarjousalueen uudelleentarkasteluprosessia on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti yhdessä asiaankuuluvien tarjousalueen konfiguraatiota koskevien sääntöjen kanssa, kun kapasiteetin jakamista ja ylikuormituksen hallintaa koskevien suuntaviivojen vahvistamisesta annettu komission asetus (EU) 2015/1222 pannaan täytäntöön. Komissio katsoo, että tärkein syy siihen, ettei tarjousalueiden välillä ole tapahtunut hintojen lähentymistä, on fyysisen rajayhdysjohtokapasiteetin puute. Hinnat ovat esimerkiksi lähentyneet lähes täysin Espanjan ja Portugalin välillä, mutta paljon vähemmän Espanjan ja Ranskan välillä. Tämä ei johdu siitä, että olemassa olisi markkinaesteitä, jotka estäisivät rajayhdysjohtokapasiteetin käytön kauppaa varten, vaan rajallisesta rajayhdysjohtokapasiteetista. Komissio panee merkille, että tilintarkastustuomioistuin käyttää indikaattorina muun muassa rajat ylittävän kaupan määrää. Komission mielestä tärkeää ei kuitenkaan ole kaupan määrä vaan se, että sähkökauppa lisää eurooppalaisten asiakkaiden sosiaalista hyvinvointia ja helpottaa uusiutuvien energialähteiden integrointia.

Lainsäätäjät vahvistivat menettelyn uusien verkkosääntöjen hyväksymistä varten asetuksessa (EY) N:o 714/2009. Uusia verkkosääntöjä ehdottavat siirtoverkonhaltijat, jotka tekevät yhteistyötä Sähkö-ENTSOssa, joka perustettiin myös asetuksella (EY) N:o 714/2009. Tämän vuoksi on selvää, että verkkosääntöjen laatimisessa on kulunut hieman aikaa, koska ensin oli perustettava Sähkö-ENTSO ja ACER. Sähkö-ENTSON valmistellessa ehdotuksia sitovista verkkosäännöistä oli kuitenkin samanaikaisesti käynnissä ACERin ohjaama vapaaehtoinen täytäntöönpanoprosessi. Näin saatiin joitakin markkinoiden yhdentymisen taloudellisia hyötyjä jo ennen verkkosääntöjen ja verkkoja koskevien suuntaviivojen hyväksymistä ja täytäntöönpanoa, kuten Euroopan tilintarkastustuomioistuin mainitsee⁸.

Kun Sähkö-ENTSO antoi verkkosääntöjä koskevat ehdotuksensa, kävi ilmi, etteivät ne olleet neljässä tapauksessa riittävän yksityiskohtaisia eivätkä kypsiä ja ettei niitä olisi mahdollista hyväksyä sellaisinaan. Lisäksi ehdotukset olivat teknisesti niin yksityiskohtaisia ja monimutkaisia (ne sisälsivät esimerkiksi sääntöjä, jotka olivat yksityiskohtaisempia koko EU:n tasolla mutta myös mukautettuja EU:n eri alueiden tilanteisiin), etteivät komission asetukset olleet soveltuvia välineitä niiden vahvistamista varten. Siksi katsottiin, että olisi tehokkaampaa määrittää tällaiset tekniset yksityiskohdat käyttämällä sähköalan suuntaviivoissa vahvistettuja ehtoja tai menetelmiä, jotka edellyttävät sääntelyviranomaisten hyväksyntää. Näin ollen suuntaviivoissa suoraan vahvistetut säännöt voisivat jo tulla voimaan, eikä monimutkaisempien, yksityiskohtaisten sääntöjen määrittäminen viivästyttäisi muiden sääntöjen hyväksymistä. Komissio korostaa, että ehdot ja menetelmät ovat verkkosääntöjen ja verkkoja koskevien suuntaviivojen tavoin sitovia ja että jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten on saatettava ne voimaan samalla tavoin kuin ACERin päätökset tai jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten päätökset. Lainsäätäjä on vahvistanut tämän lähestymistavan, jossa yksityiskohtaisemmat tekniset säännöt vahvistetaan käyttämällä ehtoja ja menetelmiä (vrt. asetukset (EU) 2019/942 ja 2019/943).

Komissio katsoi vaikutustenarvioinnissaan, että suuntaviivojen oikea-aikainen hyväksyminen olisi olennaisen tärkeää, jotta nykyisten kansallisten sähkömarkkinoiden yhdentymistä voidaan jatkaa edelleen. Kansallisilla markkinoilla on tiettyjä yhteneväisyyksiä (esimerkiksi marginaalihinnoittelumenetelmän käyttö vuorokausimarkkinoilla) mutta myös omia erityispiirteitään. Suuntaviivat mahdollistavat aidosti Euroopan laajuisten sähkömarkkinoiden luomisen, jossa otetaan huomioon tämä tilanne ja hyödynnetään Sähkö-ENTSON ja ACERin tekemää merkittävää valmistelutyötä. Toisaalta ihanteellisen sähkömarkkinoiden rakenteen suunnitteleminen lähes tyhjästä olisi paitsi tarkoittanut tämän valmistelutyön hylkäämistä myös vaikeuttanut ja viivästyttänyt täytäntöönpanoa ja hidastanut markkinoiden yhdentymistä. Sähkömarkkinoiden nykyinen rakenne lisäsi kuluttajien valinnanvaraa ja auttoi vuosien ajan varmistamaan kohtuulliset

---

⁷ 14–16 artikla.

⁸ Ks. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen huomautusten 39 ja 42 kohta.

sähkön hinnat. Nykyinen energiakriisi on kuitenkin osoittanut, että sääntelykehyksessä on tiettyjä puutteita. Sen vuoksi komissio aikoo arvioida uudelleen tietyt sähkön tukkumarkkinoita koskevat EU:n säännöt, jotta se voi esitellä ehdotuksensa vuonna 2023.

2. Sääntelykehyn täytäntöönpano

EU:n sähkömarkkinoiden perustana oleva perushallintojärjestelmä säädettiin vuonna 2009 kolmannella energia-alan sisämarkkinapakettilla:

- Eriytetyt siirtoverkon- ja jakelunverkonhaltijat. Tämä tarkoittaa, että sähköverkon haltijat voivat toimia ilman mahdollisten eturistiriitojen vaikutusta joko sähköntuottajina tai sähköntoimittajina. Siirtoverkonhaltijat tekevät yhteistyötä siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston (Sähkö-ENTSO) kanssa⁹.
- Jäsenvaltioiden tasolla toimivat riippumattomat energia-alan sääntelyviranomaiset, joita täydentää EU:n tasolla Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto (ACER).

ACERin oikeus tehdä sitovia päätöksiä yhteistyössä jäsenvaltioiden energia-alan sääntelyviranomaisten kanssa on olennainen tekijä sähkömarkkinoiden yhdentymisen kannalta. Pääjohtaja ei voi tehdä yksin poliittisesti arkaluonteisimpia päätöksiä, vaan ne edellyttävät hyväksyntää kahdelta kolmasosalta jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisista, jotka ovat edustettuina ACERin sääntelyneuvostossa. Enemmistö sääntö vähentää sen vaaraa, että pieni määrä sääntelyviranomaisia voisi estää ACERia tekemästä sitovia päätöksiä. Tämä on keskeinen syy sähkömarkkinoiden yhdentymisessä tähän mennessä saavutettuun edistykseen. Monilla muilla politiikan aloilla EU:n yhdentymisen lisäarvoa on tavoiteltava avoimella koordinoitimenetelmällä¹⁰, johon kuuluvat esimerkiksi raportointivaatimukset ja vertaispaine. EU:n sähkömarkkinoita puolestaan sääntelevät EU:n tasolla kattavat, sitovat säännöt. Nämä säännöt laaditaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten kanssa mutta ilman yksittäisten maiden mahdollisuutta käyttää kansallisten etujen vuoksi veto-oikeutta.

Tämä hallintojärjestelmä on toimivaksi osoitettu ja testattu. Se on myös vahvistettu joiltakin osin tarkistettuna uudelleenlaaditussa sähködirektiivissä (EU) 2019/944, uudelleenlaaditussa sähköasetuksessa (EU) 2019/943, uudelleenlaaditussa ACER-asetuksessa (EU) 2019/942 sekä myöhemmissä sähköalan suuntaviivojen kohdennetuissa tarkistuksissa¹¹. Nämä tarkistukset kattoivat seuraavat:

- tarkemmat säännöt jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten oikeudesta määrätä seuraamuksia tai ehdottaa, että toimivaltainen tuomioistuin määrää tällaisia seuraamuksia, mikä vahvistaa niiden valtuuksia panna täytäntöön EU:n sääntöjä ja ACERin päätöksiä
- säännöt jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten tarvittaessa yhdessä ACERin kanssa toteuttamista täytäntöönpanotoimista, jos Sähkö-ENTSO tai muut EU:n lainsäädännön nojalla perustetut yksiköt eivät noudata velvoitteitaan
- verkkosääntöjen ja verkkoja koskevien suuntaviivojen sekä niiden mukaisten ehtojen ja menetelmien laatimisprosessin järkevöittäminen siten, että ACERille annetaan oikeus ja velvollisuus tarkistaa tarvittaessa Sähkö-ENTSON tekemiä ehdotuksia.

ACER-asetuksen (EU) 2019/942 45 artiklan 1 kohdan mukaan komissio tekee viimeistään 5. heinäkuuta 2024 riippumattoman ulkopuolisen asiantuntijan avustamana arvioinnin, jossa arvioidaan ACERin suoritus tasoa suhteessa sen tavoitteisiin, toimeksiantoon ja tehtäviin. Tässä

⁹ Uudelleenlaaditulla sähköasetuksella (EU) 2019/943 luotiin jakeluverkonhaltijoita varten vastaava elin eli EU DSO.

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/Fl/legal-content/glossary/open-method-of-coordination.html#>

¹¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2021/280, annettu 22 päivänä helmikuuta 2021, asetusten (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 ja (EU) 2017/1485 muuttamisesta niiden yhdenmukaistamiseksi asetuksen (EU) 2019/943 kanssa.

yhteydessä komissio arvioi, onko ACERin rooli yhdentyneiden sähkömarkkinoiden toteuttamista ja turvaamista koskevassa hallintojärjestelmässä edelleen tarkoituksenmukainen. Arvioinnissa tarkastellaan kuitenkin huolellisesti mahdollisia vaikutuksia paitsi EU:n sääntöjen täytäntöönpanoon ja sen valvontaan myös niiden taloudellisiin vaikutuksiin. Tällä hetkellä sääntelyviranomaiset edistävät merkittävästi ACERin työtä. Jos ACERin palveluksessa olevan henkilöstön on otettava hoidettavakseen sääntelyviranomaisten edustajien ACERin neljässä työryhmässä ja 14 erityistyöryhmässä tekemä työ, ACER voi tarvita huomattavasti lisää henkilö- ja taloudellisia resursseja.

3. ACERin suorittama REMIT-asetuksen täytäntöönpano

Komissio on tietoinen siitä, ettei ACERilla ole ollut riittävästi henkilö- eikä taloudellisia resursseja sille REMIT-asetuksen¹² nojalla kuuluvan tehtävän hoitamista varten. Komissio on reagoinut tähän kahdella tavalla:

1. Se on hyödyntänyt ACER-asetuksen (EU) 2019/942 32 artiklassa säädettyä uutta vaihtoehtoa maksujen perimiseksi ACERin REMIT-asetuksen nojalla suorittamista tehtävistä. ACER saa tarvittaessa lisätuloja 17. joulukuuta 2020 annetun komission päätöksen (EU) 2020/2152 nojalla.
2. Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston ohjelma-asiakirjan luonnoksesta vuosiksi 2022–2024 sekä ACERin käytettävissä olevien taloudellisten ja henkilöresurssien riittävydestä 5. lokakuuta 2021 annetun komission lausunnon liitteenä olevassa säädökseen liittyvässä rahoitus selvityksessä ACERille osoitetaan 15 uutta virkaa REMIT-asetuksen täytäntöönpanoa varten. Nämä uudet virat täytetään vaiheittain vuoteen 2027 mennessä. Vaiheittainen järjestely on tarpeen, koska osaavan henkilöstön rekrytointiin liittyy haasteita ja koska ACERin REMIT-tiimien uusi henkilöstö on perehdytettävä tehtäviinsä.

ACER saa vuodesta 2022 alkaen lisää henkilöresursseja, joiden määrä vastaa 15:tä kokoaikavastaavaa vuonna 2027¹³. Henkilöstöpulasta johtuvien täytäntöönpanon haasteiden ratkaiseminen vie kuitenkin aikaa, koska se edellyttää pätevien työntekijöiden löytämistä ja rekrytointia sekä tarvittaessa uusien työntekijöiden kouluttamista. Komissio luottaa kuitenkin siihen, että uudet, maksuista saatavat tulot ja 15 uutta virkaa mahdollistavat sen, että ACER kykenee hoitamaan asianmukaisesti REMIT-asetuksen mukaiset tehtävänsä. Komission lausuntoon sisältyvä uusien virkojen määrä perustuu komission arvioon viraston työmäärästä ja resurssien riittävydestä. Komissio toteaa, että virkojen määrän lisääminen on poikkeuksellinen toimenpide, kun otetaan huomioon komission henkilöstön vakautta koskevat vaatimukset ja vahva poliittinen linjaus, jonka mukaan virastojen talousarviota (vuotuiset EU:n määrärahat ja henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat) voidaan kasvattaa vain lainsäädäntöehdotuksella, jolla laajennetaan viraston toimeksiantoa.

Komissio korostaa kuitenkin, että kaikki ACERin tehtäviä ja työtaakkaa lisäävät sääntelymuutokset – jotka liittyvät esimerkiksi mahdollisiin REMIT-kehykseen tehtäviin parannuksiin markkinoiden avoimuuden ja seurantavalmiuksien lisäämiseksi sekä mahdolliseen markkinoiden väärinkäyttöön liittyvien tapausten tehokkaampaan ja vaikuttavampaan valvontaan EU:ssa – edellyttäisivät ACERin henkilö- ja taloudellisiin resursseihin kohdistuvien vaikutusten asianmukaista arviointia.

¹² Asetus (EU) N:o 1227/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta.

¹³ Komission lausunto, annettu 5 päivänä lokakuuta 2021, Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston ohjelma-asiakirjan luonnoksesta vuosiksi 2022–2024 sekä ACERin käytettävissä olevien taloudellisten ja henkilöresurssien riittävydestä. COM(2021) 7024 final.

III. KOMISSIION VASTAUKSET TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN SUOSITUKSIIN

Suositus 1 – Järkeistetään sääntelykehysten täytäntöönpanoa

Komission olisi

- (a) verkkosääntöjä ja verkkoja koskevia suuntaviivoja kehittäessään järjestelmällisesti vertailtava kustannuksia ja hyötyjä, jotka liittyvät täytäntöönpanon tarkempaan ohjaamiseen käyttämällä ehtoja tai menetelmiä, kun otetaan erityisesti huomioon hallinnollinen rasitus, joka tästä voi aiheutua ACERille, kansallisille sääntelyviranomaisille ja muille asianomaisille osapuolille (Toteuttamisen tavoiteajankohta: vuodesta 2023 alkaen)

Komissio hyväksyy suosituksen 1 a.

- (b) **Komission olisi arvioitava uudelleen sähkön tukkuhintojen muodostusta koskevia EU:n sääntöjä nykyisen energiakriisin ja uusiutuvan energian lisääntymisen valossa. (Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2023)**

Komissio hyväksyy suosituksen 1 b.

Komission suunnitelmassa on vuonna 2023 tarkistaa kohdennetusti EU:n sähkön sisämarkkinoita koskevia keskeisiä sääntöjä siten, että kuluttajat voivat nauttia uusiutuvista ja vähähiilisistä lähteistä tuotetun sähkön varmoista, kohtuuhintaisista toimituksista, kun otetaan huomioon nykyisessä energiakriisissä vallitsevat korkeat energian hinnat.

- (c) **Komission olisi laadittava kysyntäjoustoön kannustavat säännöt. (Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2025).**

Komissio hyväksyy suosituksen 1 c.

Se ehdottaa vuoteen 2025 mennessä komission asetusta kysyntäjoustoja koskevista verkkosäännöistä tai suuntaviivoista.

Suositus 2 – Tehostetaan verkkoja koskevien suuntaviivojen seurantakehystä

- (a) **Komission ja ACERin olisi selkiytettävä strategiaa, joka koskee verkkosääntöjen ja verkkoja koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanon ja vaikutusten seurantaa, ja sovellettava strategiaa yhdenmukaisesti sekä ajan mittaan että kaikissa jäsenvaltioissa. (Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2023.)**

Komissio hyväksyy suosituksen 2 a.

ACER raportoi komissiolle säännöllisesti eri kanavien välityksellä – varsinkin säännöllisten, epävirallisten kahdenvälisen yhteyksien välityksellä toiminnan tasolla. Komissio harkitsee, miten

virallisempi lähestymistapa voisi lisätä selkeyttä samalla, kun pyritään minimoimaan virallisemmasta raportoinnista aiheutuvan lisäkuormituksen vaikutukset huomattavaan osaan työstä, joka on suoraan merkityksellistä verkkosääntöjen ja verkkoja koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanon kannalta.

(b) Komission olisi arvioitava avoimuusfoorumin ja EU:n energiatietoakehyksen heikkouksia ACERin tuella ja toteutettava tarvittaessa korjaavia lainsäädäntötoimia. (Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2025.)

Komissio hyväksyy suosituksen 2 b.

Tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla 14 päivänä kesäkuuta 2013 annetun komission asetuksen (EU) N:o 543/2013 muuttaminen edellyttää täytäntöönpanosäädöksen hyväksymistä tarkastelumenettelyn puitteissa, ja prosessi voi alkaa vasta uudelleentarkastelun jälkeen.

Suositus 3 – Tehostetaan ACERin tukumarkkinoiden eheyteen kohdistamaa valvontaa

(Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2025.)

Markkinavalvonnan parantamiseksi ja mahdollisten markkinavääristymien estämiseksi ACERin olisi pantava REMIT-asetus täysimääräisesti täytäntöön esimerkiksi siten, että se lisää REMIT-markkinavalvonnan tietojen kattavuutta, laajentaa väärinkäytösten valvontaa ja edistää rajat ylittävää tutkintayhteistyötä perustamalla tutkintaryhmiä.

Komissio toteaa, että suositus on osoitettu ACERille.

Suositus 4 – Nopeutetaan REMIT-maksujen käyttöä ACERin toteuttaman markkinavalvonnan puutteiden korjaamiseen

(Toteuttamisen tavoiteajankohta: vuoden 2023 loppuun mennessä)

ACERin olisi nopeutettava REMIT-maksusta saamiensa lisävarojen käyttöä REMIT-toimiensa puutteiden korjaamiseen (esimerkiksi vanhentunut tietotekniikkajärjestelmä, henkilöstövajaus). ACERin olisi vahvistettujen painopisteidensä pohjalta parannettava eri osastojensa henkilöstötarpeiden seuranta.

Komissio toteaa, että suositus on osoitettu ACERille.

Suositus 5 – Parannetaan ACERin hallintoa

(Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2025.)

Komission olisi ehdotettava parannuksia ACERin hallintoon lisäämällä viraston riippumattomuutta kansallisista sääntelyviranomaisista ja kansallisista intresseistä sekä lujitettava sen täytäntöönpanovaltuuksia ja käytettävissä olevia lähentämiskeinoja.

Komissio hyväksyy suosituksen 5 osittain, koska se ei voi sitoutua lainsäädäntöehdotukseen ennen lainsäätäjien suunnittelemaa arviointia. ACER-asetuksen (EU) 2019/942 45 artiklan 1 kohdan mukaan komissio tekee viimeistään 5. heinäkuuta 2024 arvioinnin, jossa tarkastellaan ACERin suoritus tasoa suhteessa sen tavoitteisiin, toimeksiantoon ja tehtäviin. Arvioinnissa käsitellään

erityisesti mahdollista tarvetta muuttaa ACERin toimeksiantoa ja tällaisten muutosten taloudellisia vaikutuksia.

Suositus 6 – Parannetaan ACERin avoimuutta ja tilivelvollisuutta

(Toteuttamisen tavoiteajankohta: vuoteen 2023 mennessä.)

ACERin olisi kehitettävä työnsä avoimuutta ja tilivelvollisuuttaan. Tätä varten viraston olisi helpotettava kansalaisten pääsyä verkkosivustollaan oleviin asiakirjoihin ja tietoihin, varmistettava päätösten ja tietojen julkaiseminen täydessä laajuudessa ja oikea-aikaisesti lakisääteisten vaatimusten mukaisesti ja otettava käyttöön selkeästi määritellyt avoimuuspolitiikka, joka perustuu parhaisiin käytäntöihin.

Komissio toteaa, että suositus on osoitettu ACERille.

Suositus 7 – Arvioidaan, olisiko seuraamusten yhdenmukaista soveltamista varten määritettävä puitteet

(Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2023.)

Edistääkseen EU:n sääntöjen noudattamista ja estääkseen sääntelyerojen hyväksikäytön komission olisi

(a) arvioitava, onko kaikissa jäsenvaltioissa säädetty EU:n sääntöjen rikkomisesta aiheutuvista seuraamuksista yhdenmukaisesti ja sovelletaanko seuraamuksia yhdenmukaisesti.

Komissio hyväksyy suosituksen 7 a osittain.

Kaikki täytäntöönpanotoimet ja erityisesti seuraamukset riippuvat hyvin pitkälti kansallisista hallinnollisista säännöistä ja kansallisesta hallintokulttuurista. Komissio arvioi, onko kansallisilla sääntelyviranomaisilla välineet EU:n sääntöjen täytäntöönpanon valvomista varten ja ovatko jäsenvaltiot näin ollen saattaneet sähködirektiivin (EU) 2019/944 59 artiklan 3 kohdan d alakohdan asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään.

(b) Jos se osoittautuu perustelluksi, komission olisi laadittava puitteet yhteisille seuraamusten vähimmäisvaatimuksille.

Komissio hyväksyy suosituksen 7 b osittain.

Kehystä, jossa vahvistetaan seuraamuksille yhteiset vähimmäisvaatimukset, ei voida laatia kaikille mahdollisille seuraamuksille, joita kansalliset sääntelyviranomaiset voivat määrätä, kun otetaan huomioon sähködirektiivin 59 artiklan 3 kohdan d alakohdan soveltamisalaan kuuluvan EU:n energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön monet mahdolliset rikkomukset. Sen sijaan tarkemmin määritellyllä REMIT-asetuksen alalla voitaisiin harkita yhdenmukaisempaa seuraamuksia koskevaa kehystä.